

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

Tel: CHelsea 3-1242

No. 42 — Štev. 42

ČUME LIII. — LETNIK LIII.

NEW YORK, THURSDAY, MARCH 1, 1945 — ČETRTEK, 1. MARCA, 1945

TOPOVI OBSTRELJUJEJO DUESSELDORF IN KOLIN

Topovi ameriške vojske obstrljajo mesti Duesseldorf in Kolin . . . Od pričetka ofenzive na evropski zapadni fronti do danes so zavezniške vojske vjele 25,000 nemških vojakov . . . Ruske vojske postavljeni in pripravljeni za pričetek nove ofenzive na iztoku.

AMERIKANCI V PORUHRJU

Ameriška deveta armada je v splošni ofenzivi generala Eisenhowerja vdariła 10 milij skozi razbito nemško obrambo črto ter s tanki in infanterijo vdrla v kotlino Ruhra, prva ameriška armada pa najbi proti črto ob reki Erft, ki je zadnja naravna obramba pred Kolinom.

Ko je deveta ameriška armada v petih dneh uničila polovico nemške vojaške sile na planjavih ob Remi, je general Simpson vso njeni silo obrnil proti severu v Porahrje. — Nemška odprna sila je skoro popolnoma zlomljena, le pred Kolinom, kjer je bilo v petih dneh ubitih 15,000 Nemcev, se sovražnik še vedno trdovratno branil. Deseta armada je zavzela Waldmuel ter se bo skušala združiti s prvo kanadsko armado pri Kervenheimu, 28 milij više proti severu in v tem službeno odrezana nemška armada 10,000 mož.

Zavzetih je bilo nad 50 utrjenih nemških mest, trgov in vasi in vjetih je bilo na tisoče Nemcev, kar se more primerjati samo s silno naglim prodiranjem ameriške tretje armade generala Pattona lanskoga poletja skozi Francijo in je slednjih osvobojen Pariz.

Zavezniški častniki pričakujajo vrčne boje za Reno in veliko zmago mogoče v nekaj dneh. Više proti severu tudi prva kanadska armada na 8 milij dolgi fronti skoro neovirano prodira v Porahrje.

Poročilo s fronte naznanja, da je deveta armada generala Simpsona vdrla v Mnchen-Gladbach, kjer so nemški častniki pozvali prebivalce, da branijo mesto. Neko drugo poročilo s fronte pravi, da nemška armada že iz Duesseldorfa, ki je veliko industrijsko mesto komaj 12 milij od prednjih straž devete armade.

Poročila s fronte naznanja, da so velikanske izgube zadnjih pet dni zlomile hrbitivo nemškega odpora na polenskih planjavih zapadno od Erfta.

Ameriški letali niso mogli bombardirati krajev, ki jim jih je določilo armadno poveljstvo, ker jih je armada že prej zasedla. Prednji ameriški oddelki so poslali v ozadje nujen poziv za pomoč, da odpeljejo več tisoč vojnih ujetnikov. Na nekem kraju je bit ujet poln artilerijski bataljon s častniki in teppovi.

Velika zlata cesta

Ko so ameriški inžinirji z veliko naglico zgradili veliko avtomobilsko cesto skozi džungle na Novi Guineji, so nehone porabili bogate zlate rude v vrednost najmanj milijon dolarjev, tako da se cesta lepo blešči. Delaveci so razbili in zdrobili vsako skalo in takoj je v cesto prišlo tudi mnogo zlata.

Zanimive številke

Oborožena armada je vzela iz mesta New York 821,764 moških, kar znese z oziroma na število prebivalstva enajst odstotkov. Tako poroča kolonel Arthur V. McDermott, kateri je direktor od Selective Service za mesto New York.

Zanimivo je, da je v tem številu 7.7 odstotkov zamorev, drugače povedano: 63,601.

Vsekakor je to velika kontribucija od velikega mesta.

RUSI PRITISKajo NEMCE NAZAJ

Druga beloruska armada maršala Rokosovskega je v štirih dneh napredovala 44 milij in zabilo globoko zagovozd skozi Pomorje, tako da je odaljena od Baltika samo še 29 milij in bo odrezala Gdansk in bo obkoljena že tretja večja nemška armada ob Baltiku. Rokosovskeva armada je zavzela Bublitz in Baldenbergr ter je perseka dve izmed treh železnic, ki se stekajo v Gdansku. Rokosovski razbijajo nemško obrambno črto ob baltiških jezerih na razdaljo 36 milij in Pomorju preti nevarnost, da bo odrezanih 5500 kvadratnih milij njegovega ozemlja. (To se je že zgodilo, kakor naznajajo zadnja poročila iz vzhodne fronte.)

Blizu južnega konca vzhodne fronte so Rusi na 20 milij dolgi fronti napredovali šest milij in zavzeli sedem utrjenih krajev. Maršal Stalin je v svojem dnevnem povelju naznanih zavzetih Bublitz, Baldenbergr, 14 milij severozahodno od Neu-stettina, Hammersteina, Stegersa in Schlochana. Stalin pravi, da so vsi ti kraji važna prometna križišča ter je ukazal oddati 20 salv iz 224 topov v Moskvi.

Poznejše sovjetsko poročilo naznana, da je Rokosovskeva armada zasedla še nedaljnih 100 obljudjenih krajev, med katerimi so tudi: Pollnitz, Gross-Knedde in Klein-Knedde ob veliki Gdansk-Stettin cesti, štiri milje severozahodno od Neustettina.

Ko je rdeča armada dospeла v Bublitz, je v dveh dneh napredovala 33 milij.

V svojem prodiranju proti Baltiku Rokosovskeva armada prizadeva Nemcem silno težke izgube in samo v torek je bilo ubitih 2000 Nemcev.

Nemci Rusov ne morejo vstaviti in Rusi bodo dospeli do Baltika in bodo odrezali veliko pokrajino. Na isti način je rdeča armada v oktobru lanskoga leta odrezala Letsko, v zimski ofenzivi pa Vzhodno Prusijo.

Na Čehoslovaškem je četrta ukrajinska armada gen. Ivana S. Petrova zavzela Zvolensko-Slatino, šest milij od železniškega križišča Zvolena.

V Vratislavi so Rusi zopet zavzeli 12 ulic. Očitkem je bil tudi vratislavski Stadion.

Zanimive številke

Oborožena armada je vzela iz mesta New York 821,764 moških, kar znese z oziroma na število prebivalstva enajst odstotkov. Tako poroča kolonel Arthur V. McDermott, kateri je direktor od Selective Service za mesto New York.

Zanimivo je, da je v tem

POLJSKA BO DOBILA VELIK DEL NEMČIJE, — PRAVI CHURCHILL

Ministrski predsednik Winston Churchill je v torek v poslanski zbornici naznanih, da bo Poljska po vojni dobila Gorenjo Slezijo, Gdańsk, večji del Vzhodne Prusije in dolgo fronto ob Baltiku.

Vzhodna meja Poljske bo tekla ob Curzonovi črto, ki jo določila zavezniška komisija pod načelnostom lorda Curzona leta 1919. Toda Lvov bo izven te črte in bo pripadal Ukraini.

V povračilo za ozemlje, ki ga bo Poljska na vzhodu odstopila Rusiji, bo dobila nemško ozemlje ob vzhodnem bregu Odre, kakov bo določeno na mirovni konferenci.

Churchill je povedal, da so zavezniški sestavili drastične in natančne predajne pogoje za Nemčijo, ki jih bodo za več generacij preprecili, da bi mogla pričeti s kako vojno. Rekel je, da je vse pripravljeno za preddajo ali pa za razpad Nemčije.

Gledje Italije je Churchill rekjal, da sta mu predsednik in državni tajnik Stettinius zavzeli, da Zdržene države bo popolnoma razorozjena; nacizem in militarizem bosta uničena; vojni zločinci bodo naglo kaznovani; zavezniški bodo prevzeli popolno kontrolo nad vso industrijo, ki bi mogla izdelovati vojne potrebe.

Kot je Churchill rekjal, bo Poljska dobila večji del Vzhodne Prusije, razum Koenigsberga, ki ga bo Rusija obdržala za sebe. V Sleziji, ki jo bo dobila Poljska, so veliki industrijski kraji kot Oppeln, delal ali koval kako zlo.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Po sedanji večnosti bodo zavezniški proti Nemčiji nastopili mnogo bolj dragocen in strogo kot pa po prvi svetovni vojni; Nemčija bo popolnoma razorozjena; nacizem in militarizem bosta uničena; vojni zločinci bodo naglo kaznovani; zavezniški bodo prevzeli popolno kontrolo nad vso industrijo, ki bi mogla izdelovati vojne potrebe.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

Anglija bo priznavala poljsko zamejno vlado v Londonu do časa, ko bo Anglija videla, da je bila začasna vlada, kakov je omenjeno v krimski izjavi, pravilno sestavljena.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenski Publishing Company, (A Corporation). Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lapsha, Sec. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturday, Sunday and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDURZENE DRŽAVE IN KANADO: \$7. - ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2. -

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenemši sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: CHelsea 2-1242

Inozemski in domaći fašisti

"Fašizem ni izključno nemškega ali italijanskega izvora, in v kolikor pride njegovo ime v poštov, je takorečo postranskega pomena, kajti vsakdo ga lahko po svoje označi in označuje; ko mu javnost odvzame njegovo krinko ter ga kritično opazuje, potem opazi, da je glavni namen tega pojava vničiti delavske organizacije, politične stranke manjšine, preprečiti kooperativno gibanje, zatreti svobodo tiska in govorja in proglašiti štrajke nezakonitim. Namen fašizma je vladanje manjšine večini prebivalstva te ali one dežele in sicer v izključno korist nekaterikov. Tudi pri nas imamo fašizem, kateri se pojavlja tako med republikanci, kakor tudi med demokrati, kajti obe stranki poslujeti v prid velenjgovine, ki je osredotočena v našem mestu na Wall St., tako da nekateri ljudje v svojem zdravem humorju imenujejo naši dve glavni stranki — Mussolini in Hitler."

Tako čitamo v listu "The Kosmos Pioneer".

Med našimi čitatelji je brezvonomno mnogo unijiskih delevcev, in tem so boji proti delavskim unijam gotovo znani; znano jim je tudi dejstvo, da razni sloji skušajo proglašiti eventualne štrajke protizakonitim, in priateljem, ki žive na našem severozapadu je tudi znano, da se tamkaj neprestano ruje proti delavskim kooperativnim družbam. — V kolikor pride svoboda tiska v poštov vemo vsi, da vlada to svobodo nikakor ne omejuje, toda glede te zadeve je pa tudi znano, da je 95% časopisja lastnina onih ljudi, ki so istodobno tudi lastniki velenjgovine. Pravzaprav naše domače časopisje je samo po sebi nekaka "veletrugovina", dočim je ostalih 5% časopisja še vedno svobodno zgolj radi tega, ker dosedaj to časopisje še ne pomenja kakonevarnost zgoraj omenjenemu veletrugovstvu. Ko pa tovrstno časopisje postane vplivno, tako, da ga javnost uvažuje — well, — potem se ga prav lahko kupi, baš kakor se lahko opravomoči zakonske predloge, dasiravno so kolikorti protiustavni. Vse to je seveda brez pravega pomena, kajti državljanji smo izvolili vse naše zastopnike v kongresu v svrhu, da poslujejo v Washingtonu — kakor že poslujejo".

Poleg zgoraj omenjenega poslovanja domačega "fašizma", imamo pri nas tudi slovenskim Američanom ponekoliko znani — "kindergarten-fašizem", ki se je pojavit v Clevelandu, O. — Toda ta pojava med našimi rojaki je le otročje-humoristična in brezpomembna.

KDO POJDE NA KONFERENCO?

Vedno večje je zanimanje za svetovno konferenco v San Franciscu, koder bodo zastopani vsi zavezniški narodi. Vsi? Pri vsakem pravilu so izjeme. Splošno velja to: tiste zavezniške države, katere niso v vojni z Nemčijo pred 1. marcem, ne morejo biti zastopane.

To je vzrok, da smo čitali zdaj deklaracijo vojne od strani Turčije. Oma se boji za svoje Dardanele, pa bi bila rada zastopana.

Imamo pa še nadaljnje izjeme, ki naravnost povedo, za katere države bodo vrata zaprta na konferenco. Španska, Portugalska, Švica in Argentina — teh pet držav ne more priti na konferenco, tudi če napovedo vojno pred prvim marmecem.

Teh pet držav si je zapomnila zlasti Rusija. Zakaj pod krinko neutralnosti so uganjale največje lumperjice. To velja pred vsem za Španijo pod vodstvom zloglasnega Franca.

Kaj pa Irska? — ta je tudi ostala izven vojne! Gleda Ir-

AMERIŠKI GENERAL O JUGOSLOVANSKIH PARTIZANIH

Iz Washingtona se javlja, da vsled nadaljevanja bojev, katere vodi maršal Tito z svojimi četami, kakor tudi vsled ruskih čet, ki so sedaj v gotovih delih Jugoslavije in tudi radi zavezniških letalcev, ki redno prihajajo v Jugoslavijo, naciji prisiljeni vzdrževati v imenovani deželi vojsko, ki šteje 200,000 vojakov, dasiravno potrebujejo v Nemčiji te vojake sedaj, tekmo zadnjih dni obstanka nacijske Nemčije. Omenjeno nemško vojaštvo je nastanjeno večinoma v severozočnih pokrajinah Jugoslavije, oziroma v Sloveniji.

Nemške čete, katere so bežale iz Grške, so deloma ostale v Jugoslaviji, kjer jih partizani polagoma pobijajo.

Ameriški major-general N. F. Twining, povelnik 15tega oddelka našega zrakoplovstva, je nedavno poslal jugoslovanskemu prebivalstvu sledečo pohvalo:

"Pred 14 meseci je 15ti oddelk Ameriškega letalstva pričel s svojim delovanjem nad Jugoslavijo, in od tedaj nadalje je bilo mnogo naših letalcev prisiljenih izkreati se na našem ozemlju.

"Danes, mesto da bi bili ti Vaša in Vaše dežele slika."

O B J A V A

State of New York, Dept. of Taxation & Finance poziva:

Davkoplačevalci, katerih dohodinski davek za državo, mora biti plačan do dne 16. aprila, in ki bi radi dobili odgovor in pojasnilo glede državnega osebnega dohodinskog daveka, zamorejo dobiti vsa pojasnila pri Državnem Uradu za Dohodinski Davelk, česar poduradi bodo otvorjeni začasno tekom prihodnjih dni v raznih okrajih naše metropole. Tako namreč naznana Wesley M. Dawson, newyorski pokrajinski nadzornik dohodinskog davekov.

Tekom prihodnjih tednov bodo v teh uradih na razpolago občinstvu, oziroma davkoplačevalcem, posebni pregledovalci in svetovalci v poslopju State Office Building, 80 Centre St., New York.

Mr. Dawson povdarda v svojem naznalu, da državni dohodinski davek, ni bil pridr-

POZIV SLOVENSKIM DRUŠTVOM

Združena Slovenska Društva v New Yorku obdržujejo seje vsak prvi petek v mesecu v Slovenskem Domu v Brooklynu.

Če vaše društvo še ni pridruženo, pridružite se!

Odbor.

RAZGLEDNİK

ZGODOVINSKI DNEVI V FEBRUARJU

Predsednik Abraham Lincoln je pozval pod orožje 500 tisoč prostovoljev za dobo treh let, dne 1. februarja, 1. 1864.

Istega dne leta 1733 so se nasili prvi naseljenici pod vodstvom Oglethorpeja v Georgiji.

Oregon je postal država, dne 1. februarja 1859.

Ustanovitev mesta New Amsterdam (New Yorka), se je vršila 2. februarja 1653.

Zasedanje prvega angleškega in irskega parlamenta, je bilo otvorenje dne 2. februarja, 1801.

Woodrow Wilson, osemindvajseti predsednik Zjednjenih držav, je umrl v Washingtonu, D. C., 3. februarja, 1924.

Dne 3. februarja 1809 so ustanovili teritorij Illinois.

Ustanovitelj naselbine in sedanje države Rhode Island, Roger Williams, je dospel v Ameriko 5. februarja, 1631.

Izkral se je v Bostonu, Massachusetts, ustanovitelj mesta Memphis, Tennessee, je bil rojen 6. februarja, 1752.

Prva postavljala države Arkansas je pričela zhorovati 7. februarja 1820.

Zvezni vremenski urad so otvorili v Zjednjenih državah 9. februarja 1870.

Istega dne, leta 1848 so na-

sli prvo zlato v Californiji.

Predsednik Wm. McKinley je podpisal mirovno pogodbo z Španijo dne 10. februarja, 1. 1899.

Buffalo, je postal mestno 10. februarja, 1810.

Abraham Lincoln, šestnajsti predsednik Zjednjenih držav, je bil rojen v Larue County, Ky., dne 12. februarja, 1809.

Vsenišče države North Carolina je bilo otvorenje dne 13. februarja 1795.

Ustanovitev mesta St. Louis, Mo., katerih je bilo tri deset, so prišli na prostor, kjer je sedaj Walnut St. v St. Louisu, dne 14. februarja, 1764.

Dne 15. februarja 1870 so pričeli graditi Northern Pacific železnico.

Dne 17. februarja so ustanovili v Baltimore, Md., prvo plinovo razsvetljivo.

Copernicus ("copernik"), ustanovitelj modernega zvezdolozanstva, je bil rojen na Poljskem dne 19. februarja, 1473.

Največji snežni vihar v Novi Angliji je divjal od 20. do 24. februarja 1717. Sneg je bil 20 čevljev globok, oziroma visok.

Ustanovitev francoske republike po tedanji komuni, vršila se je dne 26. februarja, 1848.

ODLOMKI IZ DOMAČEGA ČASOPISJA

"Newyorski "Mirror" objavlja sledoč "istorijo" o konferenci v Jalti: Pri večerji so se pogovarjali Roosevelt, Churchill in Stalin o raznih narodnostih in so tem povodom eden drugega vprašali, h kateri narodnosti bi najraje vsakdo izmed njih pripadal, aki bo mogoče izdelovati primeroma za to ceno, kakor jo bo imel naravni gumi. In ta cena je očekovali petnajst centov za funt."

Mi pridejamo v naših državah več žita, kako rga moremo poraščiti ali spraviti v promet. In to je vzrok, da ga vpravimo lahko za alkohol. Ta je pa zopet poglaviti produkt za umetni gumi. Pred vsem pride vpoštvev kornzua, ki je primeroma najcenejša. Ampak v sedanjih časih rabimo tudi pšenico.

Amerika mora biti pred vsem pripravljena na to, da bo imela doma tak važen produkt, kakor je gumi. Zakaj gumi je tako potreben, kakor gazolin — ga ni, se ne vrni nobeno kol.

TOZADEVNE PRIJAVE MORA VSPOLATI VSAKDO, KI JE SAMEC, IN ČEGR ČISTI PRIHODKI ZNAŠAJ \$1000 ALI VEČ ZA LETO 1944, IN VSI OŽENJENI DAVKOPLAČEVALCI, KATERIH LETNI ČISTI DOHODKI ZNAŠAJ \$2500 ALI VEČ.

—

Ernest Pischler preminal

Pokojni Ernest Pischler, ki je umrl v Charity bolnišnici v Clevelandu, je bil 63 let star. Doma je bil iz Rayne pri Zirih, odkoder je prišel v Cleveland pred 38 leti.

kljuečno le po zaslugu Zjednjenih držav, katere pa sedaj nekako brez vzroka zahtevajo, da se vojne ob Pacifiku udeleži tudi Rusija in Anglia . . .

Potom radio postaje WQXR je nek komentator te dni dejal, da nameravajo v Londonu ubegli Poljaki ustanoviti nekak notranji krog, katerega središče boste Sosnowski, ki se za sedaj še vedno mudri v Rimu, kar pomenja, da se tamkaj še vedno brigajo za svetovno politiko, kar pa tudi pomenja, da skrbi za to, da v Evropi ne pride do pravega miru . . . Jezik, katerega se poslužujejo londonski zamejni Poljaki, se ne razlikuje mnogo od onega, katerega se poslužujejo Naciji, kadar omenjajo Jalto in vse drugo . . .

"The Traveler" v Bostonu, Mass., modruje v svojem uvodnem članku glede vprašnaja Poljske: "Poljaki se bodo zavdovili z poljsko poravnavo, kajti njihova bodočnost je bila odvisna od kart, kakovšnje so imeli v rokah, — in pri tem moramo vedeti, da na karte, kakovšnje ima Rusija v rokah, se vedno dobrí . . ."

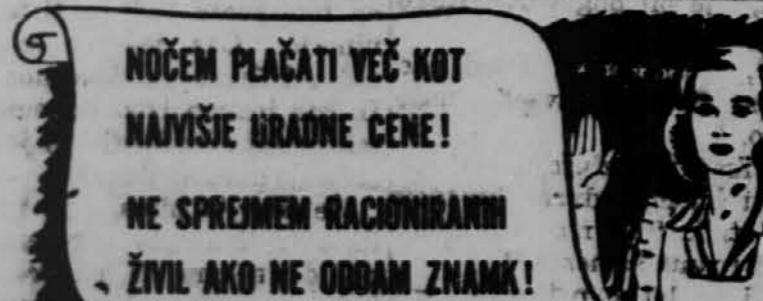
"The Post" v Houstonu, Texas, pravi v svojem članku: "Nekako po preteklu enega meseca, bodo Nemci drugače misili o vojni, kakor sedaj. Njihova žola je bila izredno draga, toda sovjetski vojskovede so izbrni učitelji, ki so poslužujejo mnogo od onega, katerega se poslužujejo Naciji, kadar omenjajo Jalto in vse drugo . . .

"The Tribune" v Chicago, Illinois, je izračnila, da je vojna na Pacifiku že doboljena in sicer iz-vredni velike nagrade" . . .

RDEČI KRIŽ

Naše Oborožene
Sile potrebujejo po-
moč Rdečega Križa.
Rdeči Križ potre-
buje naše dolarje.

INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION

Angleško-Slovenski

BESEDNJAK

Išel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsak danjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 273 strani.

Cena je \$5.00

Naročite jo pri:

KNJIGARNI "GLASA NARODA"
216 W. 18th Street
New York 11, N. Y.

Dopisni krov podpis in osebnosti ne približuje.
Dopisni krov za občinsko številko naj bodo v
natem uradu najkazeno z oznako "zapelj".

Dopisni so nam vedno dobrodošli, ker nazajajo
vse naše čitatele in so z njimi radi rejki tako
rekot med seboj pogovarjanje.

Vesti iz slovenskih naselbin

PISMO IZ STAREGA KRAJA

Coverdale, Pa. — Bom pa kdo vedel kaj je zagrešil; in spet malo napisala za naš list, da nebi v javnosti mislili, da me je zima uvela. Bilo je mraza kar na žarkje. Če sem bolj kurila in tančala okrog peči, bolj se mi je zdelo, da je mrizo. No, pa zdaj kakor se vidi, jemlje slovo tudi ta prensata zima. Sv. Valetin je že prinesel ključe od korenin, kakor so venski rekli stari očanci.

Vojske, ko zgleda, nebo še konca ne kraja. Fante in mlaude moške pobirajo, pa prav male se jih vrne zdravili načaj. Se praznijo domovi, da ni za popisati; nekatera solza se potoči, tako da nikdov ne vidi. No, pa kaj hočemo, ne moremo nič pomagati, mi ubogi zemljani. Mora že tako biti. No, pa bo že enkrat tudi tega gorja konec. Saj upati moremo, tako, da bomo pričakali tudi tega konca.

Predkratkim sem dobila pisem od tbera, ki je v vojaški službi že od leta 1941 in je bil 24 mesecev pod Mihajlovićem in zdaj je pri partizanih. Vam posiljam tudi njegovo sliko in pismo, da ga pričoče, ker vem, da bo zanimalo čitatelje, posebno tam, ki so laški mogote načrivali z ubogim kmečkim ljudstvu.

Pozdrav vsem čitateljem tegata lista, listu pa dosti uspeha.

Ivana Rupnik.

PISMO IZ WEST VIRGINIJE

Osage, W. Va. — Tukaj je umrl rojak Steve Jagodich, član društva 388 SNPJ. Občasna smrt je bil star 81 let. Doma je bil iz vasi Pečenica, fara Polčane na Sp. Stajerskem. Bil je dolgo let naseljenec v Ameriki; svoje čase je imel svoj dom v Claridge, Pa.

Imel je dve hčeri in enega sina. Sin mu je umrl, ko je bil star 14 let, in sicer, ko so spet odpotovali nazaj v starikraj. Tam so si kupili nov dom. Če mogoče kakšnega zanima, naslov je Mr. Neža Jagodich, Bistrica, pošta Limbuš pri Mariboru, Jugoslavija. Mislim, da še sedaj stanujejo tam, če jih že ni Hitler pobil ali kam odpeljal. Ko je vse potrebno uredil, se je spet vrnjal nazaj v Ameriko in sicer sam. L. 1921 je prišel v Osage, W. Va., ostal je pri nas spodaj podpisani ves čas do svoje smrti. Umrl je 15. februarja, ob 11. uri ponoči. Pogreb se je vršil v nedeljo. Zahvalim se vsem skupaj, ki so ga spremljili k zadnjemu počitku in hvala tudi predsedniku društva št. 388 za njegov govor ob odprttem grobu. Tebi pa dragi naš sobrat, želim, da počivši v miru in naj Ti bo lahka ameriška grnda.

Mary Saiko.

Mrs. Jennie Plaskan

Truplo pokojne Mrs. Jennie Plaskan, leži v pogrebnu zavodu po imenu Hatterman's Funeral Parlor, 310 E. 86th St., New York City. Pogreb pa bo v soboto, dne 3. marca ob 9. uri zjutraj na pokopališču sv. Trojice v Brooklynu, N. Y.

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebštine. Da si rojaki zasigurajo redno dopolniljanje lista, lahko gredo upravnosti na roke s tem, da imajo vedno, če je mogoče, vnaprej plačano naročino. ALINE BIORNOVILLI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravnosti nepotrebne stroške?

NAŠE AKTIVNOSTI V NEW YORKU

V zadnjem poročilu je bilo pomotoma objavljeno, da je prepovedano sprejeti plačo za daroval \$50 Frank Potočnik, v posestvo so celo požgal. Tačko so še nekaj drugih v naši vasi Breg, in Pako je tudi celo v pepelu in razvalinah, ravnato tako je tudi tа prensata zima. Sv. Valetin je že prinesel ključe od korenin, kakor so venski rekli stari očanci.

Kadar pride domov, ne najdemo drugega kakor podržite in še brez naroda. To kar sem ti opisal, to so napravili Labi. Kaj bo pa danes napravil šabški razbojniki?

Za brata Jožeta mi ni vedel povedati kje se nahaja. To sem ti malo opisal kar sem zvedel. Samo te prosim, ne preveč ustrašiti ali da bi kaj mislila preveč.

Spremi bratovski pozdrav, kakor tudi Anica in Ernest; pozdravlja te tudi Zurmanov France.

Obenem ti želim vesele božične praznike in srečno Novo leto.

Tvoj brat

F.

(Pismo je bilo odpoljano v oktobru, 1944. Pisava je bila v gotovih prostorih zelo drobna in težko za razločiti. — Opredel.)

da so uspeli vsakdo ve, kajti v Grčijo je šlo že najmanj poltucata ladij in koliko v Rusijo, pa tudi ni nobena skrivnost. Vsi ste lahko čitali kako priliv liva je bil večer v Biltmore hotelu, koliko se je obljudilo in dalo v pomoč našim ljudem. Zdaj pa premisli, dragi kritik, ko bi se tebe vprašalo ali pa mene, da pojdi in vzemi v našem prostor v enem največjih hotelov za en večer in potem privedi v ta prostor toliko ljudi, da se jih bo moralokrog štiri sto obrniti, ker ni prostora.

Naslednji so darovali v zadnjem tednu: C. Lacičan \$75; L. Mutz \$25; J. Gerzel \$20; F. Hrašč \$10; J. Gerkovich \$10; I. Musich \$10; J. Jančigaj \$5; O. Rezatz \$1 — Skupaj \$156. J. Cosljan, obljubil \$25. Prenos \$3,728.10

\$3,844.10

Nadalje mi je dal tajnik SANSA št. 63, Max Peshel sledenca imena oseb, ki je dobil darilo od njih: F. Košak \$10; Mr. in Mrs. Aleks. \$10; M. Bořich \$5; E. Pekiz \$5; A. Kralj \$5; J. Skrajner \$5; F. Shagar \$5; Neimenovana \$5; M. Stach \$5; Mr. in Mrs. J. Habjan \$5; od neimenovanih \$18. Skupaj \$78.

Prenos \$2,884.10
Kreditirano 78.00

\$3,962.10

Ker je tajnik omenjen po stojanke SANSA dobil knjižico od SANSA in ker ni bil podrobno poučen o izročitvi denarja, in ker, kot je bilo sklenjeno pri našem odboru, da se ves denar da na obljubo, s katero smo se zavezali, da bomo zbrali v newyorški naselbini do konca tega leta \$10,000. za zdravilno središče v Sloveniji, se zaenkrat ne more drugega, kot kreditirati sveto naši naselbini. Primereno pa bi bilo stvar v toliko razčistiti, da si ne bomo butali v nasprotstvu, ker vsi delujemo za eno in isto stvar. Po mojem mnenju bi bilo tako dobro, da se gre venit za narod iz katerega izhajamo. Podrobnejše o tem bom pozneje poročal.

Drugo vprašanje je bilo: Zakaj so najeli te in te ljudi? Kajne, mi smo natančni: se izbiramo kdo nam bo pomagal. Vsaki ljudje niso takci, toda Slovenec imamo pač količino nestrnost, ki se obriješ, toda predno se pa začne si pa že zopet kosmat. In še ko se prične, nas je toliko, da bi jih lahko na prste pospel. Da bi pa mi šli okrog ljudi, ki res zmorejo, da se "odrežejo", je pa izključeno. Mi se še bojimo vprašati svetnikov.

The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

Seveda, če je pametno premisljeno, nam ni toliko na tem, da smo se izrazili in pri dejali malo paprike v jed, ki se nam ne zdi prav zelo okusna. Torej zakaj se je najelo take ljudi?

Priči se jih je najelo zato, ker imajo stike in veda kako se sukat v ameriških krogih. Nabirali so za Grke in Ruske.

ZENSKO DELO
Help Wanted (Female)

ŠIVALKE
EXPERIENCED or LADIES' SWEATERS
Good pay, steady work
D. & F. KNITTING MILLS
238 MELROSE ST. BROOKLYN
EV 4-6000 40-46

GIRLS WANTED
LIGHT FACTORY WORK
Stalno. Prijetno. — Vprašajte:
PROSKBROS.
503-573 TREMONT AVE., BRONX
Room 14. (3rd Ave L at Tremont) (42-44)

FLOOR GIRLS
EXPERIENCED or INEXPERIENCED
Well paid, steady work
Apply: BERT SPORTSWEAR
11 E. 26th ST. N. Y. C.
(Sub. Lex. — 6th Ave.) (16th floor) (42-48)

ŠIVALKE
NA OTROŠKE "OVERALLS"
Dobra plača: stalno delo. Neizurjene so plačane med učenjem.
HOMET SPORTSWEAR
291 ESSEX ST. BROOKLYN
AP 7-5000 (41-43)

POTREBUJE SE IZVEŽBANE
ŠIVALKE
NA OTROŠKE "SPORTSWEAR"
Enako tudi FLOORGIRLS
izurjene ali neizurjene. Stalno delo, dobra plača, prijetne razmere. Vprašajte: MODEL NOVELTY CO.
88 UNIVERSITY PLACE N. Y. C.
(Near 12th St.)
(Subways: BMT, 8th Ave, IRT.) GR 0-725 (41-47)

Opozorite še druge, ki ne čitajo "G. N." na te oglase. — Mogoče bo komu vstrezeno.

ŠIVALKE
IZVEŽBANE
NA SINGER ŠIVALNE STROJE
DOBRA PLAČA: LAHKO DELO
ALLIED BAG CO.
33 W. 21st ST. N. Y. C.
GR 3-0790 (38-44)

BATHMAIDS and MAIDS
PONOČI in PODNEVI
45 UR TEDENI — \$24.83
IZVRSTEN HOTEL Z VISO-
KIM STANDARDOM
Samو tiste, ki so ponosne na svoje delo naj se priglasijo:
Vprašajte: MRS. LAWES

PRINCE GEORGE HOTEL
— New York City
15 East 27th Street (38-44)

GIRLS WANTED
for LIGHT WORK
Apply:
ROMA JEWELRY CO.
1162 — 6th Ave. (near 45th St.) N. Y. C. (39-45)

SHOES:
FANCY PASTER, also TABLE GIRLS
EXPERIENCE UNNECESSARY
GOOD PAY
EVERITE FOOTWEAR
133 WOOSTER ST. (7th fl.) N. Y. C.
(Subway 6th Ave & BMT.) (37-43)

IZVEŽBANE
ŠIVALKE
na SINGER ŠIVALNE STROJE
Nadalje: "BUTTON HOLE MAKERS & BUTTON SEWERS"
Apply: WILLIAM NAGEL
750 BROADWAY N. Y. C.
4th floor. (38-44)

GIRLS
LIGHT CARDING ON EAR-RINGS
Interesting work: pleasant working conditions. Steady.
Apply: SCHEIN BRODS.
200 FIFTH AVE. (134 Arcade) N.Y.C. (37-43)

PRISPEVKI za WRFAJD in SANS

Včeraj je uprava "Glas Naroda" pošlala na War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent, 465 Lexington Ave., New York 17, N. Y., ček za \$27, v pokritje svote k katere so prispevali slediči: Primosie, Hasbronck Heights, N. J. .... \$ 2.00 Joseph Murnick, Berwyn Illinois ..... \$ 5.00 Ant. Arch, Herminie, Pa. ..... \$ 2.00 Edward Dolgan, Somerset Colo. ..... \$ 3.00 Joseph Fefolt, Courtney, Pa. ..... \$ 5.00 Jacob Leskovitz, Bessemer, Pa. ..... \$10.00 Skupaj \$27.00

Ček v znesku \$2.—, pa je bil za v isto svrhu izročen rojaku Mr. F. R. Vavpotiču, in je v pokritje svote, katere je bila sprejeta od rojaka Mr. John Zernil, Valatie, N. Y.

Za SANS:

Mrs. Apolonija Kotar, West Newton, Pa. \$4. — Ček v pokritje te svote je bil poslan na Slovenian American National Council, 3925 W. 26th St., Chicago, Ill.

V imenu obči zgornj omenjenih stanov, se darovalcem lepo zahvaljujemo.

HELP WANTED :: DELAVKE IŠČEJO :: HELP WANTED

ŠIVALKE IŠČEMO
NA MERROW STROJE: DELO OD KOMADA ALI NA TEDEM Izvrstna plača: rabo se tudi UČENKE dobro plačane med učenjem. B. & M. NOVELTY CO. 48 W. 250 ST. (11th floor) N. Y. C. All subways) (41-46)

MERROW OPERATORS
CELOTNE ali "SECTION" DELAVKE: DOBRA PLAČA, STALNO DELO, PRIJETNE RAZMERE EV 7-2488 (Blizu 14. ceste.) (41-43)

SIVALKE NA OBLEKAH
IZVEŽBANE Cele oprave. Stalno delo, dobra plača. Vprašajte: E. & S. SPORTSWEAR CORP. 1413 — 5th AVE. N. Y. C. (near 146th St.) (40-46)

EXPERIENCED FINGERWAVER
also to do MANICURING. — Five day week, well paid; pleasant working conditions; steady job. CONTOUR D'VOUS 1601 AVE M. BROOKLYN (Brighton sub. at Ave. M.) (40-46)

IZURJENO ČISTILKO
POTREBUJEMO Dobra plača, stalno delo. Prijetne razmere. Delo skozi celo leto. OMEGA SPORTSWEAR CO. 311 W. 40th ST. (3pm fl.) N. Y. C. (37-43)

ŠIVALKE
IZVEŽBANE Singer, eno-sivalkne Šivalne stroje za otroški "sportswear" — počrejajoči: TRIMMARCE Dobri plača, stalno delo. Vprašajte: GLAZER ENTERPRISES S. W. 30th ST. N. Y. C. (CS-44)

BINDERY GIRLS — (19 to 25) WANTED — COLLATORS
LEARNERS 60c an hour, can quickly reach experienced status. Experienced girls well paid. 40 hour week. Steady work. Very pleasant. — BROWNLEE BUSINESS FORMS INC, 30 FERRY ST. N. Y. C. (4th fl.) (7th Ave. sub. at Fulton St.; 8th Ave. sub. at Broadway-Nassau.) (37-43)

SHOES:
FANCY PASTER, also TABLE GIRLS EXPERIENCE UNNECESSARY GOOD PAY EVERITE FOOTWEAR 133 WOOSTER ST. (7th fl.) N. Y. C. (Subway 6th Ave & BMT.) (37-43)

IZVEŽBANE
ŠIVALKE
na SINGER ŠIVALNE STROJE Nadalje: "BUTTON HOLE MAKERS & BUTTON SEWERS"
Apply: WILLIAM NAGEL 750 BROADWAY N. Y. C. 4th floor. (38-44)

GIRLS
LIGHT CARDING ON EAR-RINGS Interesting work: pleasant working conditions. Steady. Apply: SCHEIN BRODS. 200 FIFTH AVE. (134 Arcade) N.Y.C. (37-43)

PLAČANI STE MED UČENJEM
NADALJE
BILLERS — CHECKERS — ORDER FILLERS
IZVRSTNA PLAČA ZA TISTE, KI SO ZMOŽNE
VISOKO-ŠOLSKA DEKLETA, KI IŠČEJO "PART TIME"
DELO SO SPREJEMLJIVE PROSIMO, Vprašajte:

CONDE NAST PUBLICATIONS

114 EAST 32nd STREET (ROOM 401)

MED PARK IN LEXINGTON AVENUE — NEW YORK CITY

HIŠA V STRUGI

Spisal: FRANCE BEVK

PARTIZanke SO MU REŠILE ŽIVLJENJE

(Poročevalc Pat Frank, ki je v Rimu za Overseas News Agency, poroča naslednjo zgodbo o enem pilotov 15. ameriške zračne sile, katere mu so partizanke rešile življenje.)

Vojaki so se nastanili v obih hišah, bajti so prizanesli. Košanovi so se stisnili v kamico, izbo in polovico kuhinje so zasedli vojaki. Prodarjevi so zmrzovali v gorenji kamri; so bico, ki je tičala poleg kamre, so dali častniku, izbo vojakom, v veži so se drenjali vsi skupaj.

V dolinie je dahnilo drugačno živiljenje. Med obema hišama se je razlegel od jutra do večera krik. Vojaki so duševno in telesno odpovedali od truda marša, od groze strelskih jarkov, ki so jih bili pravkar zapustili.

V brezdelju due se iskali vojaki začave. Živžgali so in peli; pogledovali so za dekleti in so jim poizkusili dopovedati očni in krenjo, česar ni znala beseda.

Prodar je tiste dni težko živel, kakor da je geset in ne gospodar. Drva so sekali in vlačili v dolino, ves dan je gorel velikanski plamen na ognjišču. Dobil je mržnjo do njih. Pašel je dom in hodil v gozd, kjer je pazil na najlepša dbla; Petra je puščal doma.

Nekoga večera je opazil Franeko, ki se je prostodrušno šalila z vojakom. Obstal je, polit z ledeno vodo, in se je komaj premagal, tako nemilo ga je vznemirilo.

Po večerji je poklical deklico v kamro. Po njegovih očeh je spoznala, da je nekaj hudega, in se jo tresla pred njim. Oči je povesila. "Franeka, poglej me!"

Dekle je počasi dvignilo pogled.

"Farneka, en sam dom imas; enega samega očeta, samo eno mafer!"

Franeka je molčala.

"Ali je res, ali ni res?" je Prodar zvišal glas, da je hči kleenila v kolenih. "Reci, ali je res, ali ni res?"

Pričimala je.

"In še imas enega samega očeta, eno samo mater in en sam dom, glej, da jih ne izgubiš!"

"Kaj sem storila?" je zastokalo dekle.

"Nič," je dejal oče, "da bi se ne dalo povrati. Nočem sramote v hišo, ne male in ne velike. In posebno s temi ne!" je pribil besedo z noge.

Prodar je bil trd in neučmiljen. Jeklo ponosa je zvenelo v njegovih besedah. Z nikomur ni moral nepoštenosti v hišo. Ta zavest poštenosti je bila vrsti rodov bogastvo. Z nikomur, z vojakom najmanj!

"Pojdi!" je dejal Prodar že nekaj minut mojka.

Hči je odsla in se izjokala.

VII.

Pred Božičem je ležal debel sneg že tri tedne čez vso pokrajino, v drevju je ječalo, mraz je pritisnil, da so se ljudje stisnili med zidove. Ozka gaz je peljala od hiše do hiše, k cesti in čez obronek k oddaljeni farni cerkvi.

Peter je sel mimo Košanove hiše. Košanka ga je poklicala v vežo. Milka je stala pred ognjiščem in se mu nasnihala; gospodinja je dejala:

"Nič te ni, Peter . . . Kam greš jutri k misi?"

Ko so prišli vojaki, ga je bilo sram stepti v hišo, ko ni mogel na samoti spregovoriti besedo z Milko. Vendar je mislil namjo. Tih, komaj zavestno, se mu je včasih porodila misel, da bi bila Milka njegova žena. Ta misel mu je laskala, živo se je ni mogel predstaviti. Ob slednjem misli na ženitev mu je ona visela pred očmi. Morda zaradi tega, ker drugega dekleta pobižje ni poznal.

Po premolku je odgovoril na vprašanje in dejal:

"K fari grem."

"Hm," je dejala ženska in se ozrla po Milki. "Naš gospodar se je izgubil v dolino in pije . . . Ce bi šla z Milko do trga . . . morda bi ga našla kje . . ."

Peter ni pomisljal dolgo. Pogledal je v dekleta, ki ni obrnilo oči od njega.

"Grem, če gre ona . . . Zgodaj!"

Komaj se je zasvetilo v jutru, sta plezala po ozki gazi nad potokom; noge je drsala in skripala v snegu; beseda je bila zaradi zasobljenosti redka.

Ko sta prišla na cesto, sta spregovorila. Vsakdanjosti vso dolgo pot. Peter je pravil svoje doživljaje. Milka je pripovedovala, kako se je godilo ta čas doma. Nujna beseda se je bolj in bolj približevala sedanjosti, slednjic sta govorila o vojakih.

"Dobri so," je dejala Milka, "prijažni, le silno otročji. Ali verjamem," se je ozrla vanj, "da mi dajo, kar hočem."

Peter je potrdil njeno misel z redko besedo; dekle je pomisliš, se zasmajalo, kot ne čemu smešnemu, in spregovorilo:

"Ali veš, da me eden izmed njih celo snubi?"

Petra je zboldo, da mu je za trenutek zastala sapa. Nato je dejal, da bi ne izdal svoje notranjosti:

"Kateri?"

"Podčastnik . . . Doma so bogati," je podarila, "in dober človek je."

Peter je gledal v tla in lovil stopinje po snegu in po ledencu, pot mu je plesala pred očmi.

Dekle je opazilo molk. Ozrolo se je po njem. "Saj ga ne vzamem."

In čez nekaj časa:

"Sel je na dopust; ne vem, če se vrne. Moral bi že priti."

Molče sta stopila na kopno ceste, obrnila pogovor v drugo smer in prišla med redkimi besedami v trg.

Po maši sta pogledala v vse gostilne. Košana ni bilo nikjer. Petru se je nekoliko pomračilo čelo, občutek laži ga je vznjevoljil, zjasnil se je šele v gostilni ob tretjem kozarcu vina. Rdečica mu je planila v obraz, iz govoru mu je sijala dobra volja.

Milka se mu je zazdelala neneavadno pri kupnji. Lasje, ki so ji padali na čelo in mimo nesna na licu, so se mu zdeli kot male igraške, ki so ga prijetno vznemirjale vse bolj, ko je pil kozarec za kozarem. Njene oči so se svetile. Poteza na njenem obrazu so bile milejše; krut izraz na spodnji ustnicu je izginil.

Po večerji sta stopila iz gostilne, Peter se je opotekel na ledu, Milka ga je zgrabiла pod roko.

"Da se mi ne ubiješ!"

"Ce bi se ubil, kaj bi bilo to teb?" jo je pogledal. S to besedo jo je izkušal in izkušnjo je dobro prestala, zakaj dejala je:

"Vem, da tebi ni toliko do mene, kolikor je meni do tebe . . ."

Besede so rastle hitreje, kakor sneg pod nogami. In tam, kjer je bila gaz najvišja in najožja, v bližini Košanove hiše, sta se v mraku nagnila drug proti drugemu . . . V Petru je gorelo, ni je prenehal stiskati. Ali je bilo po prestani bolezni poročeno moštvo v njem, ali je bila ljubezen?

"Pridi k nam," mu je dejala Milka ob slovesu.

VIII.

Peter je bil nekaj dni ves zmeden. Čuvstva so ga obvladala vsega, stečka je uredil svojo notranjost, ki mu je zastavljala sto vprašanj in zahtevala sto odgovorov.

Iz noči, v katerih ni spal, in iz misli, ki so ga mučile pri delu, je izlučil prepričanje, da se bo moral ženiti, in bo Milka njegova žena. Te misli se je v naslednjih dneh, tako privadol, da si je živo slikal vso priljubnost same iz te točke. Ni rad spremenjal zasajenih sklepov, vsaka spremembu bi ga bolela.

(Dalje prihodnjič.)

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO
SADJEREJSTVO
POLJEDELSTVO

Skoro 1400 strani —

750 Slik

Popolni voditelj za važno vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika — mnogo NOVE novih ilustracij!

EDINA VRTRNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO!

Nič visokih besed — vse je jasno, razločno, uporabno.

be rodila organizacija sodelovanja 15. ameriške zračne sile in Rdečega križa. Zdaj deluje reden sistem nabiranja omrežnih predmetov in dovozna služba, ki jih s padali spušča v partizansko ozemlje. Vsaka zračna baza ima svoje sredstvo nabiranja, kjer vojaki oddajajo, kar žele podariti partizanom.

Iz bušljih semenn se dobijo devetnajst funtov olja, kar ostane, vaga štiriinštredeset funtov. Največ lananega semena pridelajo v obliki Dakotah, potem v Motmani in Minnesoti.

Laneno olje

Laneno semo je tako drobno, ima v sebi naravnost dragoocene snovi. Zato si načela vladala prizadeva, da bi ameriški farmerji posejali vsaj pet milijonov akrov z lanenim semenom. To pomenja seveda več kot dvakrat toliko, kakor smo ga imeli pretečeno leto.

Vladna sama je določila trideset milijonov dolarjev za podporo tistim farmerjem, ki bodo sejali lan. Dali bodo pet dolarjev na vsak aker, kadar je zemlja in podnebje pravno za to potreben.

Zadnje leto smo imeli bilijon funtov lanenega semena, iz katerega se je iztisnilo olje. To je šlo v barve in varnišče, nekaj v linoleum in drugo. Precej se ga je porabilo za milo, obliže, umetno usnje in tkanine. Laneno olje je važno pri

IŠČEM :

Isčem naslov svoje sestre ANICE poročene KOVACEVIČ, ki sedaj baje živi v okolici East Helena, Montana. Prosim, ako kdo ve za njen naslov, zakar že vnaprej izrekam iskreno zahvalno. — Matt Verhance, Box 3, Schumacher, Ont., Canada. (5x)

ZA REVMAТИЧНЕ BOLEЦI
DOBITE
PAIN-EXPELLER
Od leta 1867 . . .
Zanesljiv liniment za družino

HELP WANTED ::

DELAVCE IŠČEJO

DENTAL TECHNICIAN,
INLAY and CROWN ASSISTANT
EXPERIENCED WORKER, EXCELLENT SALARY
AL MAC SOL DENTAL LABS,
31 UNION SQUARE N. Y. C.
(42-44)

ELECTRICAL MECHANICS
& MACHINISTS
SE POTREBUJEZI POPRAVNO
DYGAL
Vprašajte: KNUDSON ELEVATOR
REPAIR CO., 41 VESEY ST. N. Y. C.
All subways, near Post Office
(42-44)

SHOES
SIVALCI NA HIŠNE
"COPATE"
Dobra plača, stalno delo
Vprašajte:
BELLECRAFT SLIPPER CO.,
350 ST. BROOKLYN
ST. S-1380 (42-44)

RABIMOTO IZVRJENECA
ELEVATOR REPAIR
MAN: potem tudi
POČNICA K A
Stalno delo, izvrstno dela. Izvaja se
pismono.
JOHN HAILER 319 GREENWOOD
ST. N. Y. C. (42-44)

CARPENTER
NA STROJU, IZVRJEN ZA DELO
NA "FIRE PROOF" VRAITH
Stalno delo, dobra plača.
EV 8-0350
INTERNATIONAL FIRE PROOF
DOOR CO., 157 WALWORTH ST.
BROOKLYN (41-43)

BOY : MACHINE SHOP
HELPER
ALL AROUND DEFENSE
Stalno delo, 40 hour week — 11¹/₂ time for overtime.
C A P I T O L
1425 — 37th ST. BROOKLYN (41-43)

H I Š N I K I
PONOČI ALI PODNEVI
54 UR TEDEZ-\$31.44
IZVRSTEN HOTEL Z VISOKIM
STANDARDOM
Samu tisti, ki so ponosni na svoje delo, nad se priglasijo.
Vprašajte: MR. SJOBORG

PRINCE GEORGE
HOTEL
15 East 27th Street
New York City (42-43)

BLACKSMITH HELPERS
FOUNDRY WORKERS
VOJNO DELO
KI ŽELJIO DELATI
PONOČI ALI PODNEVI
70c na urro za začetek
55 ur dela — 5% bonus ponovi
Dnevni overtime preko 8 ur
Plačana potničina in prazniki. Dobra priložnost za napredek
Vprašajte od 9. do 4. o pondeljku
do petka

E. R. MERRILL SPRING CO.
328 WEST 28th ST. N. Y. C.
(10th Avenue) (42-43)

BLACKSMITH HELPERS
PRECISION SHEET METAL
WORKERS
TOOL MAKERS
MACHINISTS
CHAUFEFFER AND HANDY MAN
STOCK CLERK
Dobra plača in razmere.

B & C Machine Tool Co.
421 AMBOY RD. GREAT KILLS,
STATEN ISLAND
HON 6-0611 (41-43)

BOY — 16—21 CLERICAL
WORK, ERRANDS; THEATRICAL
LAW OFFICE \$20, steady work.
673 FIFTH AVE. (Corner 53rd St.)
N. Y. C. (41-43)

AUTOMOBILE MECHANICS
IZVRJENI PRVOVRSTNI
MOŽJE
NADALJE TUDI
MECHANICS HELPERS

BODY METAL MEN
DOBRA PLAČA
STEADY
IDEALNE DELAVSCHE
RAZMERE
ESSENTIAL
DOBRA PRILOŽNOST

JOE KETTELL
600 — 11th Avenue
N. Y. C. (41-43)

RADIO WIRE TELEVISION
100 — 6th AVE. N. Y. C.
(6th, 7th, 8th Ave. sub. at Canal St.)
(37-43)

PRESSER-JA(CO)
Potem tudi potre